

Mi a helyzet akkor, ha a szolgálati viszonyt jogosan akár a munkaadó, akár a munkavállaló azonnali hatállyal bontja fel? A jogosan gyakorolt azonnali hatályú felmondásnak kétségtelen következménye a *szolgálati viszonynak nyombani megszűnése*. Ha a munkaadó szolgáltatott erre okot, — viselnie kell azt a következményt, hogy a tv. szempontjából védelme azonnal megszűnt. De mi legyen a döntés akkor, ha a munkavállaló adott okot a rögtöni hatályú felmondásra, talán épen azért, hogy a rendes felmondási idő alatt fennálló kötöttsége megszűnjön. „*Nemo turpitudinem suam allegans auditur*“ — *senkisé nem szerezhethet jogot a maga jogellenes magatartásából*. Ezt az elvet kell alkalmazni. Vagyis ilyen esetben is megszűnt a szolgálati viszony a rögtöni hatályú felmondással, de a munkavállaló vagy harmadik személy ezt a helyzetet nem használhatja ki, mert magatartásuk jogellenessé válik és ezért kártérítésre, esetleg abba-hagyásra kötelezhető.

Dr. Munkácsi Ernő.

A kár-causalitás tanához.

Elmélet és gyakorlat szétválaszthatatlanságát talán semmi sem illusztrálja sürűbben, mint a causalitás problémája. Sublimis philosophiai fejtegetések, amelyek a gyakorlati jogtól teljesen elszakadni látszanak — állanak a teoretikus póluson — a gyakorlat oldalán pedig ismételtten vetődnek fel esetek, amelyeknek helyes eldöntése szükség-szerűen veti fel a causalitás „elméletinek“ elkeresztelt problémáját. Ilyen esetet tárgyal a Kúria P. VII. 635/1937. számú ügye is. A perbeli tényállás szerint felperes kártérítést követel azon az alapon, hogy alperes a felperes ellen indított váltófizetési meghagyási eljárás során a superkvótaként adott váltóbeli kötelezettség érvénytelenségét előadó kifogások benyújtása után biztosítási végrehajtást foganatosított és a váltóperben a jelen perbeli alperes ez alapon keresetével jogerősen el is utasított. A Kúria a kártérítési perben az ügy érdemében nem döntött, hanem további eljárást rendelt el.

A feloldó végzés indokolása a következő kijelentést tartalmazza: „Az állítólagos károkozáshoz, vagyis ahhoz, hogy az alperes a váltó alapján fellejjen ellene, s a biztosítási végrehajtás kieszközlése révén neki kárt okozzon, az ő vétkessége is közrehatott.“ Ezt az álláspontot — amely újból a kár causalitás problémáját teszi aktuálissá, igen aggályosnak tartjuk. Az álláspont helyessége esetén az következne, hogy a váltóperekben eszközölt végrehajtás okozta kár esetén sine discrimine minden esetben kármegosztásnak volna helye — mert hiszen a kárt követelő „váltóadó“ oldalán mindig adva van az a „vétkesség“, hogy ő váltót adott — kivételével azon eseteknek, amikor a váltóaláírás hamisítva van, vagy ha a valódi aláírással ellátott

váltót ellopták, mert ez esetekben nem írható a károsult fél terhére vétkesség gyanánt, hogy ő „váltót adott“. Ugyanez volna a helyzet, ha a felperes ellen a végrehajtás a felperes által aláírt bármely okirat alapján rendeltetett volna el. Pusztán bölcséleti szempontból a váltóadás ténye beletartozik abba a causalitási kapcsolatba, amelynek záróeredménye a végrehajtás által okozott kár, mert kézenfekvő, hogy váltó hijján a végrehajtásnak a váltó bemutatását feltételező elrendelése és következőképp fogantatása nem történhetett volna meg. De amint, — hogy az ad absurdum módszerrel éljünk — valamely egyén életbenléte ugyancsak szükséges előfeltétele annak, hogy testi sértés kövessék el ellene, és ez alapon senki sem fogja vitatni, hogy a sértett egyén létének egyszerű tényével „közrehatott“ a testi sértés elkövetésében, épúgy nem lehet a megelőző váltóadásban, amely a váltó perbeli végrehajtásának (az említett kivételes esettől eltekintve), ugyancsak szükséges előfeltétele, vétkességet látni. A jogász nem kezelheti az oksági kapcsolatot akként, hogy annak körébe mindent bevonjon, ami szükséges előfeltételként valamely esemény (az okbeli eredmény) bekövetkezéséhez logikailag mellözhetetlen. A causalitás philosophiai tételén felül a jogásznak el kell bírálni a beszámítás — valamely fél terhére való — irás kérdését is, ami már a causalitási láncba való megtörtént besorozást feltételezi, időrendben követi. A beszámítás sajátlagosan jogi kérdésében jár nézetünk szerint téves nyomon az idézett kijelentés. Kétségtelen, hogy az adós, aki superkvótát ígér, erre váltót ad, maga is hibás — de a superkvótát elfogadó hitelezője irányában ez a hiba nem számítható be. Nem volna helyes, ha a váltóadásában mutakozó „vétkesség“ alapján a váltóperri bíró a váltókereset elutasítása dacára a perveztes felperest költségben nem marasztalná azzal, hogy váltót adott és ezzel a per okozójává volt. A vétkesség kérdése nem tárgyla-gosított tényálás — amely minden személyi vonatkozástól elszakítottan megállapítható. A vétkesség csak „személyközileg“ az érdekelt felek egymás közötti viszonyában mérlegelendő és bírálendő el.

B. S.

A részvénytársasági közgyűlés határozatainak megtámadásáról.

A kir. Kúria 1937. jún. 9-én kelt P. IV. 1992/1937. sz. részvénytársasági közgyűlés határozatának megtámadását elbíráló végzésével tanulságos közelebről foglalkozni.

Az ügyállás a következő: A részvénytársaság igazgatósága a közgyűlés elé azt a javaslatot terjesztette, hogy a lemondó igazgatósági elnöknek nyugdíjat szavazzon meg és ezt a javaslatát az elnök hosszú szolgálati idejével, érdemeivel